

FOLK OG LAND

NR. 20 — 17. ARGANG

LØRDAG 19. OKTOBER 1968

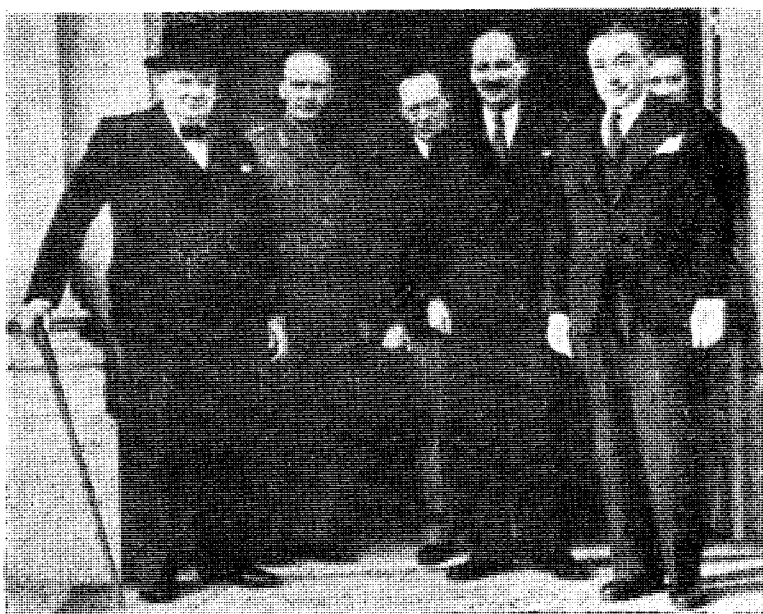
LØSSALG Kr. 1,50

Ny tysk bok om okkupasjonen av Norge

Klar og nøktern fremstilling av Karl Springenschmid i «Die Männer von Narvik.»

III.

Churchill gav mineleggingsaksjonen et for Norge spottende dekknavn, mens Raeder påbe-
ropte seg norske marinekretsers engelsksyke.

Churchill strammer opp det franske krigsrådet.

Fremfor alt var det vanskelig å overvinne de store avstander. Det gjaldt å besette et landområde av størrelse som Tyskland, men som kommunikasjonsmessig var ytterst vanskelig tilgjengelig. I den nordlige del av landet fantes det overhodet ingen brukbare veier. De eneste pålitelige og gjennom århundrer nyttede kommunikasjonslinjer var sjøforbindelsene langs kysten, som imidlertid uten videre kunne sperres av den britiske flåte. På grunn av de svake krefter som sto til forføyning for dette foretagende, kunne dette utstrakte rum overhodet bare besettes i enkelte punkter som lå langt fra hverandre. Mens de for besettelsen av Danmark forutsatte landingssteder — Midelfart, Esbjerg, Tyborøen, Gedser, Nyberg og København — geografisk sett lå forholdsvis gunstig til og kunne regne med gjensidig forbindelse og understøttelse, så lå de for besettelsen av Norge forutsatte landingssteder — Oslo, Arendal, Kristiansand, Egersund, Bergen, Trondheim og Narvik — så langt fra hverandre at de når det ble alvor var helt henvist til seg selv.

Det ringe antall tropper som var forutsatt for landingen og det ytterst knappe transportrum gjorde det umulig å besette ytterligere havner ut over denne punkt-

vis besettelse, en omstendighet som skulle komme til å virke skjebnesvangert i Trondheimsområdet.

Da de to havner syd og nord for Trondheim, Åndalsnes og Namsos ikke kunne besettes under Norgesforetagendet, landsatte britene en tid senere tropper i disse havner for gjennom en omfattende ansatt tangoperasjon å inneslutte og besette Trondheim, et forsøk som,

selvom det i det siste øyeblikk kunne tilintetgjøres, dog fremkalte en farlig krise. Det britiske herredømme tilsjøss kunne bare sjaltes ut gjennom å gå frem fullstendig overraskende og gjennom beslutsom opptreden.

Narring og kamufasje var viktigere enn noensinne. Ledelsen måtte innstille seg på fullstendig uventede, overraskende situasjoner. Intet felttog etter vanlig skjema lenger, men en aksjon som krevet dristighet, fantasi og største bevegelse. De lokale førere måtte overlates langt større ansvar enn det ellers var vanlig. De måtte kunne handle på egenhånd og kunne ikke regne med hjelp. Alt ialt et uhørt vågestykke! Den britiske militærskribent generalmajor J. F. C. Fuller, visselig et ikke forutinntatt vitne, kaller i sin bok «Den annen verdenskrig» det tyske felttog i Norge «et av de dristigste og mest fantasirike krigsforetagender i historien.»

☆

12. mars ble forberedelsene til «Weserübung» avsluttet. I løpet av knappe tyve

(Forts. side 6)

De vestalliertes angrepsplaner bl. a. mot Norge og Sverige.

Toleranse i nynorskbladet DAG OG TID

«Ordet 'quisling' bør forsvinne» skriver bl. a. Erling Seim.

Slik presenterer DAG OG TID Quisling.

Det er oss en glede å kunne konstatere at nynorskbladet DAG OG TID er mere tolerant enn de fleste andre norske blad når det gjelder NASJONAL SAMLING og hendelsene under okkupasjonen.

Blant annet har vi notert oss et innlegg av Erling Seim, Kinn som redaksjonen har gitt titlen «Ordet 'quisling' bør forsvinne». Innlegget

prydes med et godt bilde av Quisling og under dette har redaksjonen satt: «Vidkun Quisling — er ettertida urettvis mot han?» Innlegget lyder ellers slik:

DAG OG TID og anna norsk presse brukar nemninga «quisling» om folk som er servile andsynes ei okkupasjonsmakt, ser eg.

Nemninga er uhøveleg, sjølv om ho aldri so mykje har fått «hevd». Ho verkar og sårande på folk som det ved eit visst «oppgjør» vart gjort urett imot.

Både professor Skodvin og andre habile historiegranskarar vil kunne sanne, at Quisling slett ikkje var servil ansyns dei tyske okkupantane i 40-åra. Dette gjorde, so vidt eg veit, mest til at vi frå 15. april 1940 fekk Christensen's Administrasjonsråd, utnemnt av Paal Berg. Dette rådet var, som vi veit, samansett av so kalla «gode» nordmenn, og gjekk unekteleg tyskarane meir viljugt til hande enn Quisling nokonsinne kom til å gjere, både når det gjaldt organisering av militære anlegg og andre tiltak som tyskarane gjerne såg fremja.

Korleis det elles stod til med den «nasjonale holdninga» åt ei lang rekkje nordmenn utanfor Nasjonal Samling, jamført med «quisling»

(Forts. side 7)

Trønderbrev til FOLK OG LAND

Her oppe følger vi med så godt det lar seg gjøre. Tilsynelatende skjer det ikke så mye. Men våre myndigheter driver fortsatt sin hets gjennom sine media: aviser, radio, TV, film o.s.v. Og gjennom prester og andre foredragsholdere. De undser seg heller ikke for å dømme oss helt nedenom.

Men det vil jeg si, at vår tålmodighet synger på siste verset. Det er nu konstatert så mye om det såkalte rettsoppgjør, at maktøverne meget godt vet hvordan det hele ligger an. Jeg vil si det er forferdelig at det i vår tid og i et, som det sies, sivilisert samfund kan begås slik terror og bestialitet som maktøverne har begått. Vi som var NS hadde aldri villet oppføre oss slik. De aller fleste i NS sto så langt høyere enn som så.

Røiseland sa vi hadde det godt her i landet. Det er en sannhet med store reservasjoner. Jeg selv har ikke kunnet tenke meg at jeg skulle få en alderdom som var så full av urett og ondskap fra maktøverne. Selv var jeg av dem som gjorde mest nyttig og godt i min bygd. Jeg gjorde det som etter vanlig bedømmelse siviliserte mennesker ville søke å gjøre.

Da okkupasjonen var et faktum, måtte vi se realitetene i øynene. Og det måtte vel være en oppgave å søke å komme igjennom en vanskelig tid så lempelig som mulig. Krigen var en maktkamp mellom stormaktene. De kjempet om økonomisk og politisk makt. For oss gjaldt det å berge oss og vårt så godt som mulig. Det var slett ikke slik at vi NS gikk inn for tyskerne. Det er jo blank usannhet. Tyskerne hersket i landet og hvordan skulle vi stille os. Det var spørsmålet.

Efter krigen var slutt og våpnene nedlagt fant NS det mest tjenlig å komme til en ordning ved forhandlinger. (Vi kan vise til Vietnam.) Det var ofte sterke motsetninger. Likevel var nok forhandlingsveien den beste. De andre mente det var retttest å ta det på en annen måte. De lot følelsene løpe av med seg og søkte å tirre okkupasjonsmakten på alle måter. Og skape uro og skarphet mellom partene og fordobling av vanskelighetene.

Ikke forstår jeg hvilken heltebragd det var å rømme til Sverige og England når vårt land var i ulykke. Befolkningen som helhet måtte likevel bli tilbake og leve gjennom vanskelighetene. De som reiste hadde gode dager, samtidig som de gjorde hva

de kunne for å skape vanskelige forhold heime. Vi som var heime forsøkte å få det ordnet så bra som mulig under de rådende forhold.

Så kom rømlingene heim igjen. Og vi fikk sannelig erfare at de kom. Hadde det vært påkjennning under krig og okkupasjon, så ble det slett ikke bedre nu da det skulle ligge tilrette for en god tid.

I London fikk rømlingene med kongen laget en klisje. Skylden skulle ligge på NS over hele linjen. Om det var lovmedholdig og menneskelig ble det ikke spørsmål om.

Hvorfor da en slik heksekans? Jo, det var nødvendig for dem som strøk fra landet. Fra gammelt av heter det at angrep er det beste forsvar. Så også her. Vi vet alle hvilken storfiasko maktøverne gjorde før krigen ved ikke å mobilisere, ved nesten ikke å gjøre det ringeste for å holde oss utenfor. Hadde vi satt våre forsvarsmidler i sving hadde vel aldri invasjonen kommet. Så gjaldt det om å finne syndebykkene. Da var det at NS ble trukket inn og gitt all skyld.

Jeg er endel kjent i vår landsdel og kjente mange ordførere i bygdene i okkupasjonstiden. Jeg tør si de alle sammen var prektige mennesker, nasjonale, patriotiske og absolutt hederlige. Alle ble kastet i konsentrasjonsleir av brutale, umenneskelige maktøvere. Her måtte de sitte og spise såkalt spekesild med bare fingrene. Her måtte de søke til avfallsdungen etter fiskespoler for å dempe sulten. Jeg har selv erfart begge deler. En stor del av oss strevet under okkupasjonen med å skaffe mat så folk kunne leve. Men dette er vel erfaringer livet gir og som viser hvor langt mennesker rekker når ondskap og maktmisbruk tar overhånd. At mennesker i såkalt sivilisert samfund kan øve slik fremferd under meg. Jeg var NS under en stor del av okkupasjonen uten snev av slike sadistiske tilbøyeligheter.

Men hva hjelper det å fortelle sannheten? Med den sensur og meningstvang som drives også i vårt land idag kommer bare det helt ensidige frem, og meget har lite med sannheten å gjøre.

Sverre Løberg reiser rundt som folkehelt. Kan hende han er en helt, kan hende ikke. Hadde vi alle opptrådt som Løberg under okkupasjonen, ville det sett rart ut her i landet. Heldigvis opptrådte de fleste mere ansvarsbevisst.

General OLE BERG død

Da Arbeidstjenesten skulle bygges opp i 1940-41 under minister Aksel Stangs ledelse var daværende oberstløytnant Ole Berg stabssjef. Flere av de meget dyktige ledere i A.T. fra den første tid er nå døde. Først gikk sjefen for A.T., oberst Hagem bort og derefter organisasjonssjefen, daværende oberst, senere general Tobiesen. Og nå Berg. Disse menn hadde den største ære av at A.T. så fort ble en effektiv og mønstergyldig organisasjon.

Som sjef for planavdelingen hadde jeg et utstrakt samarbeide med Ole Berg. Jeg lærte ham å kjenne som en usedvanlig aktiv og dyktig mann som gikk helt inn for den oppgave han hadde påtatt seg i A.T. Hans dyktighet bevises også av det faktum at han etter okkupasjonen avanserte til general og sjef for hæren.

Jeg minnes ham også som et meget elskverdig og velmenende menneske.

Knut Sollid.

I tilknytning til hva Knut Sollid har skrevet om sider av general Bergs innsats som dagspressen ikke har nevnt, har undertegnede også noen ord å si om avdøde, som jeg bl. a. også kjente fra den tid jeg var innbeordret til tjeneste i Generalstabten.

Berg var som Sollid skriver en rolig og sympatisk offiserstype som tok livet og forholdene som de var. Da jeg i 1940, efter den norske kapitulasjon, fikk anmodning av Blix Forlag om å skrive et avsnitt om Quisling som offiser i «Boken om Quisling», unnslo jeg meg først under henvisning til at jeg var så meget yngre enn Quisling og ikke kjente tilstrekkelig til hans militære fortid. Forlaget meddelte meg da at jeg ved henvendelse til Ole Berg og den foran nevnte oberst Tobiesen ville få alle de opplysninger jeg trengte og ønsket.

Jeg henvendte meg da også til de to herrer, som mot-

I Oslo var det før jul ifjor et juristmøte for å behandle rettsoppgjøret. Møtet gikk nok ikke etter Dagbladets oppskrift. Jeg fant i hvertfall intet referert i bladet. Kanskje møtet gikk i vår favør.

Det er vel nu utgitt hundrevis med skrifter i protest mot det såkalte rettsoppgjør.

Det må nå komme skarpere krav om revisjon.

Bj. R.

Minnesmerket over falne danske frontkjempere

Og en henvendelse til statsminister Baunsgaard.

Arbeidet i Danmark med å reise et minnesmerke over de falne frontkjempere har pågått og på et møte i København av interesserte 4. september ble det redegjort for arbeidet og slått fast at det nå er avgjort at målet vil bli nådd.

Man drøftet blant annet beliggenheten, forteller REVISION, og blant favorittforslagene var et område ved den gamle jydsk hærvei.

Komiteens formann Einer Jørgensen har ellers sendt et brev til statsminister Baunsgaard og minnet ham om at han også er statsminister for «de godt 43 000 vælgere og deres pårørende, der så sent som i 1943 stemte på DNSAP og som senere blev forfulgt, arresteret og for tusinders vedkommende dømt efter lov med tilbagevirkende kraft.

Vi beder ikke om æresopreisning, for vor ære har man ikke kunnet tage fra os, men vi anmoder om økonomisk retfærdighed for de kamrater der blev afskediget fra deres virke såvel i private selskaber som i stat og kommune uden opsigelse og berøvet pension m. m. Hertil kommer de danske mænd, som meldte sig til Frikorps Danmark — det var et upolitisk, men antikommunistisk korps av folk, der mente, det var bedre og billigere for Danmark, at tage kampen mod Stalins imperialistiske kommunisme derovre mod øst, end vente til kampen eventuelt ville komme til at stå i vort eget land — vi ser nu resultatene fra Finland, Estland, Litauen, Letland, Ungarn m. fl.

tok meg meget vennlig og overgikk hverandre med rosende uttalelser om Quisling og hans militære dyktighet og innsats. Det var disse opplysninger som var ryggraden i det jeg skrev i boken.

Som et kuriosum nevnes at jeg opprinnelig også var siktet for å ha skrevet dette avsnitt i «Boken om Quisling», men da jeg oppgav mine kilder — Berg var da blitt sjef for hæren — hørte jeg ikke mere om den sak.

Men, som skrevet, general Berg var, iallfall før han dro over til Sverige for å organisere de såkalte polititropper der, både elskverdig og samarbeidsvillig og det bør han huskes for nå da han har gått bort og gamle, senere motsetninger bør være glemt.

Odd Melsom.

Disse frikorpsfolk blev opfordret af den danske regering til at melde sig — og befalingsmænd i hæren blev lovet fuld anciennitet og genindtræden i den danske hær, når felttoget var slut, — hvad der skete, behøver jeg ikke at opremse.

Det er en kendsgerning, at havde kampen om Berlin ikke sinket russerne, var de kommet først til Danmark — og hvad så?

I denne kamp om Berlin faldt mange frikorpsfolk, — for dem og de hundrede af andre danske kamrater, der gav livet i kampen mod kommunismen, er vi en del, der vil forsøge at lave et mindested, ikke et pralende monument, men kun et beskedent minde over danske mænd, der frivilligt gav livet for deres tro.

De, hr. statsminister, kunne være med til at rette noget av den uret, der overgik de efterlevende, ved at hjelpe os med dette mindested, f. eks. ved at udvirke, at staten overdrog os (event. som leje) et passende sted til formålet, et eller andet sted i vort land.

Når forberedelsene er nået lidt længere frem, vil vi tilde os at opsøge Dem for en samtale.»

★

REVISION opplyser at statsministeren har svart at han ikke kan se at det med et minnesmerke vedrører staten, men han har altså tydeligvis intet hatt å innvende mot selve planen. Og det er jo alltid noe.

CANADA

John Beattie, den kanadiske NS-leder er nylig sluppet ut av cellen, og har gjenopptatt virksomheten. Det første skrittet i sådan retning var en aksjon mot venstre-radikale «freds»-demonstranter i Toronto den 21. oktober.

Termen oversittet

Det zionistiske blad «Al Hamishmar» skriver at beroligende ord ikke er nok når utsiktene i virkeligheten er ytterst dystre. Avisen krever derfor forbud mot det tyske nasjonaldemokratiske parti NPD. Et annet blad «Lamerchaw» mener på den annen side at Bonner-regjeringen «har oversittet termen innen hvilken det ennu var mulig å forby NPD.»

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Hykleriets epoke

Vi har tidligere pekt på den hyklede «forbauselse» og «indignasjon» man overalt gav uttrykk for i forbindelse med det kommunistiske familieoppgjør om og i Tsjekkoslovakia. Og dog vet naturligvis alle de verste hyklerne at Tsjekkoslovakia sammen med de andre øst-europeiske land tilfalt Sovjetsamveldet da Stalin og den amerikanske president delte Europa mellom seg og forbeholdt seg hver sine «interessesfærer», mens Churchill som vanlig ble sittende med skjegget i postkassen og et ødelagt imperium. Senere har de to verdensmakter vaktet nidskjært over byttet — det er det vår begavede fhv. utenriksminister Lange nylig kalte å «opprettholde status quo» — og selv norske partipolitikere av den mindre begavede art kan da ikke bli forbauset over at Sovjet nå demonstrerer sin eiendomsrett over Tsjekkoslovakia. Like lite som det bør forbause noen at USA så langt det makter, omenn på mere underfundig vis, suger saften og kraften ut av sin del av Europa. Den norske presse og den del av folket den har klart å forføre burde heller gråte over de onde gjerninger en tiljublet dengang og som en nå presenteres for påny i Tsjekkoslovakia, hvor de russiske seierherrer holder kustus over de røde brødre som skjelte litt for meget til de tyske mark. Begeistringen over Sovjet og den røde seir var som kjent i 1945 så stor at størsteparten av de norske englandsgeneraler sporenstreks meldte seg inn i den norsk-sovjetiske brorskapsforening. Og ble stående der til en antok NATO-begeistring var mere karrierebefordrende.

Når sant skal sies er det jo ellers flere Tsjekkoslovakier en burde gråte over. Blant annet det Polen som England brukte som påskudd for å starte sin krig. For er det noen som synes Polen er bedre faren idag enn om Tyskland dengang hadde fått sin korridor? Så gråt, hyklere, gråt?

Hva er det ellers en gråter for når det gjelder Biafra? Har ikke Nigeria, som det lærvillige britiske kolonifolk det er, bare brukt gammel britisk krigføring med utsulting av sivilbefolkningen som hovedkampmiddel? Den vi selv fikk føle på Terje Viigens tid? Den Tyskland fikk føle under og etter første verdenskrig da tyske kvinner og barn omkom i biafransk målestokk? Og den en gikk løs med å praktisere igjen i — og kanskje spesielt etter — annen verdenskrig. Ja, fikk vi ikke selv i begge verdenskriger, om enn i beskleden målestokk, merke den britiske blokadé og krigføring mot sivile?

Hvor var den norske gråten dengang på vegne av andre enn seg selv? Hvem protesterte dengang mot umenneskelig krigføring? For en sjøblokadé med sikte på å ramme sivile med sult og nød og død er vel ikke mere moralsk enn nigerianernes landblokadé?

Og hvorfor gråter man idag over arabiske «terrorister» som driver samme praksis som de britiskdirigerte norske sabotører og heimefronthelter? Hva forskjell er det på en Max Manus, en Osvald, en Kjakan, for bare å nevne noen, og de arabere som den norske presse idag frakjenner all ære og menneskelighet og bare med møyen kan skjule sin glede når de israelske okkupanter kan berette om deres likvidering? Hvorfor hyldes de ikke isteden i den presse som ustanselig forherliger de norske terrorister, de som i motsetning til araberne til og med opptrådte på vegne av en fremmed, krigførende makt?

Og hva galt er det med Maos og Che Guevaras forherligelse av geriljakrig? Var det ikke den som ble så berømmet da Sovjet og England organiserte den under annen

Dødsfall

De går bort den ene etter den annen av de gamle nasjonale kjempere, ofte alt for tidlig som følge av påkjenninger og forfølgelser i fengsler og fangeleire. Men samfunnet føler tydeligvis ingen forpliktelser overfor disse «fredsskadede» som det er så mange av.

Nå er også en av de siste lokale NS-førere i Elverum opp gjennom alle år fra 1933 til 1945, brukseier Simon Grindalen død. Han ble 65 år gammel.

Bonden på Grindalen og eieren av Elverum Dampsag var en uhyre energisk og arbeidsom mann med tiltakslust og initiativ. Mange av de eldre offiserer som tjenestegjorde på Terningmoen vil også huske ham fra mange hyggelige og gjestfri timer hos Grindalens. Med sin dypt nasjonale innstilling sluttet Grindalen opp om Quislings nasjonale reising fra første stund, og sammen med kamerater av samme innstilling var han med på å gjøre Elverum og distriktene omkring denne bygd til noe av en festning for Nasjonal Samling. Allerede i 1934 ble han valgt inn i Elverum herredsstyre som representant for Nasjonal Samling, sammen med en meningsfelle, og de to representanter gjorde seg sterkt gjeldende gjennom hele perioden.

Da tyskerne foretok sitt mottrekk mot den planlagte britiske okkupasjon og selv gikk til landsettinger i Norge, samlet alt det unasjonale rasket fra Oslo-området seg i Elverum omkring den konge og de militæravdelinger de før hadde fornektet, og de sørget for å få arrestert de lokale ledende medlemmer av NS, blant andre Simon Grindalen, som sam-

verdenskrig og dermed tilintetgjorde over hundre års arbeide med å bringe krigen inn i mest mulig siviliserte former, først og fremst av hensyn til sivile?

Og hvis seierherrene i nye kriger klynger opp den slagne motstanders militære og politiske ledere, slik som de mongolske slaktere i sin tid, så får en vel oppleve en ny flom av tårer på humanitetens alter. For glemt og borthykket er vel da at man godkjente og priste både Nürnbergdomstoler og all den annen råskap som seierherrene tok ibruk i 1945.

Jo, sannelig: hykleriet er over oss i sin mest uappetitelige form.

Ny nasjonal organisasjon

Nasjonal Ungdomsfylking trer frem inspirert av en brosjyre av lektor Olav Hoaas.

Fra en ny organisasjon som kaller seg NASJONAL UNGDOMSFYLKING fikk vi nylig oversendt en brosjyre av lektor Olav Hoaas «Ny nasjonal politikk», sammen med en nærmere redegjørelse for organisasjonens målsetting.

Også dagspressen i Oslo er tilstillet det samme og det har vakt stort røre i rosenes leir. Det ene blad etter det annet skriker opp om «ny-nazismen» som atter truer det norske folk. Værst skriker naturligvis det norske venstredemokratis spesielle voktere DAGBLADET, kongeorganet VERDENS GANG og ARBEIDERBLADET.

Vi har ennå ikke satt oss tilstrekkelig inn i det foreliggende materiale til å ta noe endelig standpunkt her og nå, men vi skal komme tilbake til det senere. Imidlertid er det naturligvis klart at vi som representant for en tidligere nasjonal bevegelse ser med den aller største sympati på de forsøk som gjøres for å samle de virkelige nasjonale krefter i dette land i en organisasjon. De venstreradikale internasjonister har altfor lenge fått ture frem uten at noen har våget å tre opp mot dem.

Men, som sagt: Vi skal komme tilbake til saken i neste nummer.

REVISION
om den britiske
fjernsynsfilm

Redaktør Olesens blad REVISION, som utkommer i Aabenraa, beskjeftiger seg i siste nummer med den britiske fjernsynsfilm om Quisling. Bladet tar sitt utgangspunkt i det skammelige misbruk pressen i Vest-Europa gjør av Quislings navn i forbindelse med den kommunistiske familiestridd i Øst-Europa, og skriver bl. a.:

men med noen meningsfeller ble transportert som fanger oppover hele Østerdalen. Fangevokterne hadde ordre til å likvidere dem hvis tyskerne tok dem igjen, men da så skjedde ble forvirringen så stor at fangen slapp fra det. Det eneste ledende NS-medlem som ikke ble arrestert dengang var faktisk selveste lagføreren i Elverum, oberst Hiorth.

I 1945 måtte Grindalen som så mange andre påny vandre i fangenskap, men tilslutt slapp han da også ut igjen derfra og tok fatt på å bygge opp igjen sin bedrift og det som var ødelagt. Det krevet naturligvis en stor og utrettelig innsats og når dertil kom personlige bekymringer og eftervirkninger fra de tidligere fangenskap, så ble kravene til hans sterke konstitusjon likevel for store og han døde plutselig.

De gamle NS-medlemmer fra Østerdalen og mange, mange også utenfor deres krets vil bevare Simon Grindalen i erindringen som en trofast og uredd forkjemper for den nasjonale sak og en god og gjestfri venn.

O. M.

«Det fører for vidt her at komme nærmere ind på Vidkun Quislings levnedsløb og virke, og det ville også være unødvendigt.

Da den norske konge og regering i 1945 flyktede over hals og hoved uden at ville tage ansvar for egen unneutralistisk politik, der i forbindelse med den planlagte engelsk-franske invasion i Norge, førte til tragedien, stod det norske folk lige så hjælpeløst som czekerne nu. Landet var besat af tyskerne, fordi modparten ikke nåede tidsnok frem med en lignende besættelse.

For at få orden i landet og lempe vilkårene for befolkningen, påtog den tidligere forsvarsminister, Fridtjof Nansens trofaste medarbejder i menneskelig hjælpetjeneste, lederen av Nasjonal Samling, Vidkun Quisling sig det utaknemmelige, uhyre byrdefulde og farlige hverv at være mellemmand mellem tyskerne og det norske folk. Det var ikke besættelsesmagten, han ville bistå, men det norske folk, han ville tjene, og hans vanskeligheder med besættelsesmagten var uhyre.

Frankrigs krigshelt fra første verdenskrig, marskalk Petain, påtog sig de samme byrder for sit land, sparede som Quisling menneskeliv og lindrede nød. Blodet flød først for alvor i Frankrig da «befrielsen» kom.

Petain fik tildelt samme skjæbne som Quisling, da seirherrene i 1945 — først og fremst kommunistene og såkaldte patrioter i deres følge — satte deres stempel på utagne syndebukke. General Petain er rehabiliteret, og Quisling bliver det også.»

FOR UNGDOMMEN

Red.: Halvard M. Paasche

Men nye slekter fødest der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring huset.

NSU OG BONDEVIK

Samarbeidet mellom på den ene side Kirke- og undervisningsdepartementet og på den annen Norsk Studentunion er heller dårlig, rapporteres det fra NSU's lands-ting. Derimot er forholdet mellom Kirke- og undervisningsdepartementet på ekspedisjons- og byråsjefplanen og NSU godt. Disse embedsmenn er villige til å lytte til studentenes krav og ønsker, men når forståelsen ikke rekker frem til personen som har den avgjørende myndighet, sier det seg selv at samarbeidet ikke kan bære de frukter som var ønskelig.

De krav og ønsker studentene og elevene har fremmet i forbindelse med studiefinansieringen, er fra departementshold bare delvis oppfylt. Det krav fra NSU som har hatt størst prioritet, er at behovsprøvingen skal bort. Departementet har nå sagt seg villig til å avskaffe den med Stortingets samtykke, men når opphevelsen av behovsprøvingen skal skje, er ennå uklart.

De praktiske ulemper behovsprøvingen medfører er mange. Først og fremst når lånsøkeren selv eller hans foreldre har formue. Dernest hvis søkeren viser energi og interesse for delvis selv å finansiere studiet. Da blir vedkommende straffet ved å få utbetalt redusert lån. Men den kanskje største ulempen ved behovsprøvingen er at ett års inntekt først får virkning på lånets størrelse flere år etterpå. Dette er uhørt!

Det hevdes fra departementshold at urettferdigheten blir like stor om behovsprøvingen oppheves, og at den finansielle ramme vil bli sprengt. Det siste argument har ingen reell verdi. Derimot er det en kjerne av sannhet i departementets første påstand. Når behovsprøvingen oppheves, vil selvsagt noen mennesker som ikke har direkte behov for å låne av statens penger få billige lån. Men disse er så få at det ingen praktisk betydning har, og dessuten skal lånte penger som bekjent tilbakebetales.

Samarbeidet og forståelsen mellom NSU på den ene side og regjering/departement på den annen, bør ut-

vides, uten at koalisjonen skulle få noen kink i ryggen av den grunn.

FORANDRES GRUNNLOVEN?

SF-representantene Gustavsen og Holm har i Stortinget fremmet et forslag om grunnlovsendring. Dette forslag består i 10 hovedalternativer og en rekke underalternativer. Meningen med dette er å muliggjøre overgang fra monarki til republikk når vår nåværende konge dør, eller fraskriver seg tronen.

Dessuten har de samme SF-representanter fremmet et forslag om forandring av Grunnloven som vil gi adgang til å oppløse Stortinget og utskrive nyvalg utenom valgperiodene.

Begge disse forslag er i tråd med vårt syn, bortsett fra den praktiske konsekvens av forandringen. SF vil at regjeringen skal fylle den funksjon som kongen idag har ifølge Grunnloven. Mens den mest hensiktsmessige løsning måtte være å innføre et president- (eller hva man vil) embete etter fransk mønster, hvor angjeldende stilling innebærer en viss personlig makt.

SUF — TSJEKKOSLOVAKIA

Den 1. september i år arrangerte SUF en protestdemonstrasjon mot Sovjet- og USA-imperialismen, for der ved å tilkjennegi at SUF protesterte for allverden mot stormaktenes egenmektige opptreden. Det være seg øst eller vest. Vel og bra.

Endel demonstranter — deriblant jeg — hadde tydeligvis misforstått SUF's dyper intensjoner med demonstrasjonen da vi begynte å rope «Dubcek, Dubcek». Noen rasende SUF-ere forklarte oss at Dubcek og hans liberale reformatorer var revisjonister av verste skuffe. De hadde forrådt gudene og den hellige lære og latt seg inn på kapitalismens tornefulle vei.

De fleste med en viss innsikt i de økonomiske forhold i Tsjekkoslovakia før Novotnys fall, vil sansynligvis forstå at hvis ikke systemet hadde blitt endret, så kunne det fått katastrofale følger for økonomien. SUF-enes rop om revisjonisme under slike

forhold, tyder på en forblindedet klamring til ideenes og teoriens verden. Har SUF's dogmatiske teoretikere noen sinne løst et lands problemer på et område som dette?

Ragnar Lodbrok.

SOVJET VIL INTERVENERE

i Vest-Tyskland hvis NPD blir representert i Forbunds- dagen, truer Pravda. Sovjet påberoper seg retten til å gripe til våpen mot Vest-Tyskland under påskudd av artiklene 53 og 107 i FN-charteret, samt henviser til Potsdamavtalen av 1945.

Da FN-charteret ble satt opp av stormaktene USA og Sovjet, var de seierherre og vel forlikte. Derfor ble bestemmelsene satt opp etter deres egne hoder og de forbeholdt seg retten til å gripe inn i andre lands indre anliggender, hvis det passet dem. Men vennskapet holdt ikke så lenge og idag tolker «Uncle Sam» og «Good old Joe» FN-pakten slik at de kan intervenere under et skinn av legalitet.

Det samme er tilfelle med Postdamavtalen, hvor USA og Sovjet delte Europa mellom seg. Det er derfor tull å snakke om at vi eller andre nasjoner i Vest-Europa blir beskyttet av USA. Sovjet og USA blir på forhånd enige om sine politiske trekk i Europa. Derfor er det de europeiske nasjoners plikt å kvitte seg med dette overherredømme, hvis retten til selvbestemmelse skal tilkomme oss selv.

(Forts. side 7)

Fra komitéen mot unorsk virksomhet:

Vi anklager for unorsk virksomhet: FARMAND

Forretningsbladet Farmand, den meget elegante, men kanskje noe overfladiske forfekter av den økonomiske liberalismes ideer, er tross denne siste innvending et av de norske presseorganer vi leser med størst interesse. Også fordi det her av og til forekommer en i beste forstand nasjonalkonservativ tenkemåte, for eksempel i forsvars- og delvis kulturpolitikk.

Selv om vi føler et visst slektskap med Farmand — antagelig til bladets forferdelse — er det en del sider ved dets ideologiske grunnvoll som tykkes oss meget svak, og dette fører til at deres standpunkttagen av og til bare må karakteriseres som tvers gjennom unorsk. Den konkret foreliggende sak er den som med all rett kalles den tsjekko-slovakiske tragedie. Man skulle tro at den russiske kommunismes brutale undertrykkelse av et forbundslands nasjonale suverenitetstrang var en sak som var for alvorlig til å utnyttes til egen nokså smålig politisk propaganda. Farmand, sammen med den overveiende del av den borgerlige presse, gjør nettopp det. Deres irritasjon over at kommunistkrapylet omkring SF (selvfølgelig) gjør det samme, er derfor bare latterlig.

For hva er det Farmand, sammen med Aftenposten, Morgenbladet og Nationen foretar seg? Jo, så snart bolsjevikenes stridsvogner ruller inn over Tsjekko-Slovakiet, oppstår naturligvis hos disse organer sterk indignasjon, men en merkelig tvedelt indignasjon: Mens den

ene del nokså logisk har Moskva-kommunismen som siktemål, rettes den annen mot en abstraksjon kalt «nazisme». Og «nazisme» begrenses på ingen måte til å gjelde kun den spesielle form for nasjonalisme som Adolf Hitler representerte og den praktiske politikk som denne siste tyske rikskansler kom til å føre. Nei, indignasjonen gjelder «nazister» i alle land, d. v. s. politiske retninger som bygger sin ideologi på høyrenasjonal tradisjon og tenkemåte. 1938, med München-avtalen, og 1968 med det russiske overfall, er to årstall som Farmand demagogisk setter likhetstegn mellom, og Farmand-tvillingen Morgenbladet lar seg smitte av denne schizofreni og lar fhv. partisan Max Manus gå til felts mot norske «nazister som ikke hoppet av» da de så hvilken utenrikspolitisk kurs Det Tredje Rike etterhvert slo inn på.

Dermed må man ha lov til å anta at lavmålet av infantil historieforvrengning og vindmølle-agresjon inntil videre er nådd. La oss få dra frem en del fakta som viser at Farmand-Morgenbladet-agitasjonen i utgangspunkt er grunnfalsk: Tsjekko-Slovakiet var en kunstig statsdannelse fått i stand av Versailles-diktatorene og i groveste strid med disse herrers postulerende suverenitetsprinsipp. Innen denne papir-stats grenser var kjørt sammen en rekke folkegrupper med høyst ulike kulturelle, religiøse, politiske og rasemessige tradisjoner. Her levet slovakker, sudentyskere, ungare, polakker og en i kraft av kvantitativ overlegenhet, dominerende tsjekkisk folkegruppe. Trass i selvstendighetsbevegelser innen alle «minoritetsgruppene» greide tsjekkerne ved hensynsløse metoder å holde sitt lille imperium sammen i omtrent 20 år. I 1938 var imidlertid selvstendighetskravene blitt så sterke at de ikke lenger kunne ignoreres i det store utland. München-avtalen gav sudentyskerne deres nasjonale frihet, men ikke de andre minoritetsgrupper. Denne urett ble gjort god igjen da polske og ungarske hær- enheter rykket inn i sine respektive deler av Tsjekko-Slovakiet, samtidig med Wehrmachts innmarsj i 1939. Det var en nasjonal selvstendighetskamp som ble kronet

(Forts. side 8)

Denne karikatur i NATIONAL-ZEITUNG burde ha noe å si oss nordmenn også. En ser Vest-Tyskland i en papirfestning av garanti-erklæringer og underskriften er «Naturligvis vet jeg at den (Sovjet- bjørnen) ikke tør spise meg, men vet den det også?»

RELATOR:

Små kulturportretter post mortem

XVII

KARL AAGAARD ØSTVIG

Det var en dag mot slutten av første verdenskrig. På Nationalteatret er det svare til oppstyr. Den unge Karl Aagaard Østvig som allerede var ved å vinne seg et verdensnavn som operasanger, skulle gjeste som don José i «Carmen». Det var en teaterbegivenhet av rang, og både foran og bak forteppet hersket en nesten ulidelig spenning. Men ryktet hadde ikke løyet, her var en tenor som både i utseende og stemmeprakt hørte til de utvalgte. Etter 1ste akt var jubelen i salen nesten sydlandsk. Gyda Christensen, som burde og kunne ha vært en av teatrets ledende skuespillerinner — vi husker med glede hennes Eliza i Shaws «Pygmalion» — var blitt skjøvet nokså brutalt til side av Johanne Dybwad og hadde ofret all sin energi på å skape en norsk ballett. Denne aften var hun i ekstase. Med tårer i øynene omfavnet hun sine danserinner: «Småpiker, er han ikke vidunderlig!»

Men forestillingen haltet. Som Carmen hadde man gravet frem den gamle stjernen Gina Oselio. Alderen kan ingen av oss gjøre noe ved, den skjemmer ingen selv om den sensuelle spanske fristerinne unektelig bør ha iallfall noe av ungdommens charme over seg. Men en diva har ofte seiret alene med sin stemme. Bare tenk på vår Kirsten Flagstad, kanskje verdens største Wagner-sangerinne, som ved sin avskjedsforestilling på Nationalteatret (hvor de kongelige taktfullt glimret ved sitt fravær) tryllbant oss alle like meget som i de unge år. Men stakkars Gina Oselio

hadde intet tilbake av sin stemmes prakt. Det var pinlig, nei grusomt, når hun på scenen møtte sin don José, ung, vakker, og med en skinnende tenor som fylte teatret med sin velklang.

— Etter fullendt utdannelse fikk Karl Aagaard Østvig høsten 1913 ansettelse som førstetenor ved Hoffoperaen i Stuttgart. Hans første store rolle der var Lohengrin. På premieren var det på nære nippet at det var gått galt. Nervøsiteten overmannet den unge sanger og i panikk flyktet han fra svanen i hvilken han skulle gjøre sin entré på scenen. Oberregisseur Gerhäuser griper fatt i ham og med hjelp av kraftige og villige scenearbeidere blir Lohengrin med makt plasert på svanen som ubønnhørlig trekkes inn på scenen. Langsomt gir panikken seg, og da tonene fra orkestret strømmer mot ham er han Lohengrin. Aftenen ble hans første store seier.

Og nå følger den ene oppgaven etter den annen: Rodolphe i «La Bohème», «Bajazzo», «Madame Butterfly», «Martha» og — kanskje størst av alle — Parsifal. Det ble en lang rekke triumfer som vakte internasjonal oppmerksomhet. Intet under at selve Metropolitan i New York var ute etter ham. Kontrakten var nettopp underskrevet da en representant for den kongelige Hoffopera i Wien meldte seg. Det var ikke tale om annet: Østvig måtte til Wien, Metropolitan fikk heller vente. Og nå hendte noe som vel må sies å være enestående i sangens

verden: Østvig ba om å bli løst fra den amerikanske kontrakt, noe han etter endel forhandlinger også ble. Han var fra nå av førstetenor ved Wieneroperaen.

Han fikk i sannhet noe å stille med. Allerede dagen etter sin ankomst til Wien, en søndag, optrådte han som don José i «Carmen», tirsdag fulgte Bacchus i «Ariadne på Naxos», og torsdag «Lohengrin». I Richard Strauss' «Ariadne» sang han sammen med den berømte Maria Jeritza. Karl har senere fortalt sine venner om det inntrykk hun gjorde på ham, først og fremst hennes silkeglinsende, platinablond hår.

Wiener Journal skrev:

«Allerede hans ytre er overraskende. Billedskjønn som han er, og med de slanke lemmene og det alvorlige ansiktet ser han virkelig ut som inkarnasjonen av den greske guden. Når en så strålende Ariadne som Jeritza og en slik Bacchus står på scenen så tror også vårt øye villig på de lidenskaper som musikken forkynder. Kunstneren formår å gi uttrykk for den guddommelige storhet som behersker Bacchus.»

(Forts. side 6)

I Wien møtte han Maria Rajdl. Første gang var i «Madame Butterfly».

The Times fordømmer Hamsun-«retterganger»

Engelsk utgave av «På gjengrodde stier».

Fra vår londonkorrespondent

I sin anmeldelse av Knut Hamsuns siste bok — oversatt til engelsk av Carl L. Anderson under titlen «On Overgrown Paths» — priser Times-kritikeren Oliver Stallybrass forfatteren opp i skyene og fordømmer grundig hans etterkrigsforfølgere. Med slike uttrykk:

«Dette forbausende og i den engelsktalende verden forbausende neglisjerte geni — Her, etter 19 års forløp, kommer en utmerket engelsk versjon av den «gamle fascists» siste bok: en beregnet fragmentarisk dagbok over de tre år fra 1945 til 1948 da Hamsun ble sendt rundt mellom hospital, gamlehjem for menn og en psykiatrisk klinikk, ventende på rettergangen for forræderi.

«September 1968 er en spesiell lett måned til å forstå den norske animositet i forbindelse med en håndfull pro-nazist-artikler skrevet av en mann som var i ottiårene dengang — og 88 da han, etter lengere forsinkelse slapp løs med en svær bot på grunn

Hamsun i retten.

av «varig svekkede sjelsevner — —».

«Bumbledom» (britisk uttrykk for selvgode lavere embetsmenn) med hevngjerrig innstilling er aldri noe vakker syn, selvom «the principal Bumble» er en professor i psykiatri og selvom straffetrangen i stigende grad omgis av tvil. (Flere sider før Hamsun selv gjettet jeg på at forsinkelsen med rettergangen avspeilet en eller annens forfengelige håp om at han tjenestevillig ville dø uten rettergang).

«Hamsun, ikke bare nektet å dø, men insisterte på tilregnelighet og fullt ansvar for sine handlinger. Dessverre fikk han ikke noen sjanse til å ta gjenparter av sine svar på de utallige spørsmål som, på grunn av hans døvhets, ble forelagt ham skriftlig, men det er klart at, selv om han ikke helt kunne rettferdiggjøre seg selv, så viste han seg uhyre meget mere tilregnelig enn inkvisitoren, sjefen for hvilke her er hengt ut med glupskhet og, får man håpe, sunt vidd. Hamsuns forakt for psykiateren balanseres med en rørende og edelmodig sympati for pleierskene, av hvilke noen til å begynne med nektet å snakke med ham. Det er bitterhet, men ikke spor av selvmedlidenhet, og iallfall én hendelse — da Hamsun grepet vandrørende «out of bounds» (utenfor det lovlige område) beklager seg til politimannen over at kirkeklokken går for sakte — gjenkaller plutselig i erindringen den heroiske uforsømmethet i hans berømte roman «Sult».

ph.

— — — Og kanskje størst av alle — Parsifal.

Små kulturportretter -

(Forts. fra side 5.)

Men suksessen med Lo-hengrin oversteg alt annet. Avisene konstaterte dagen etter at det var det rene opprør i salen. Jubelen nådde orkanaktige høyder, het det. Intet under at «8-Uhr Blatt» presenterte ham som den nye Caruso.

Østvigs blendende karriere som sanger er i det vesentlige knyttet til Wien. Han blev formelig noe av en sagnfigur der. Den berømte forfatterinne Vicki Baum har i sin roman «Die Eingang zur Bühne» gitt en nokså nærgående skildring av den ferte operahelt Hannes Rassem. Ikke så få heller til den mening at det er et portrett av vår Karl. Ikke særlig flatterende kanskje, men med sjelden innsiktsfullhet har forfatterinnen fått frem de mange fristelser og fallgruber som møter den som blir hyldet og forgudet nesten til vanvidd. Det er overmenneskelig å bevare likevekten i så megen kultus. Men Karl beholdt alltid sitt sprudlende humør, man kan nesten si gutteaktige overgivenhet, og det gikk frasagn om hans mange viltre skøyerstreker.

I Wien møtte han Maria Rajdl. Første gang var i «Madame Butterfly». Han var selvsagt Linkerton mens hun var Butterfly. Suksessen var overveldende, og fra den aften fulgte et samarbeide som har vart i alle år — som hans hustru var hun med ham helt til hans dødsdag i juli i år.

Det vil føre for langt å ramse opp alle Østvigs utallige oppgaver på operascenen, men la oss bare nevne noen: Pedro i «Tiefland», «Die Frau ohne Schatten», «Der Zwerg» av Smolinsky, Wagneroperaene «Den flyvende Hollender» og «Mestersangerne i Nürnberg», Puccinis «Tosca», «Trubaduren» og et utall andre.

Hjemlengselen til Norge var alltid der, og Karl mente selv at det var en liten hendelse ved en fest etter et gjestespill i «Die Frau ohne Schatten» på Müncheneroperaen som ble den gnisten der til slutt skulle bli avgjørende. Blant de mange supportere som deltok i festen var også to nordmenn, to sportsmenn som Karl hadde invitert. Utpå natten tok den ene av nordmennene, den kjente fotballspiller Macken Aas, og slo i bordet så glassene danset: «Nå har du pinadød sunget nok for disse tyskerne. Nå får du komme hjem!»

Men ennå var det ikke slutt. Det fulgte gjestespill på operaen i Budapest, Ber-

lin, Hamburg og andre steder. Inntil han endelig brøt over tvert og reiste hjem til sitt elskede Norge.

La oss gå kort over de ulykkelige krigsårene hvor Karl som en selvfølge fant sin plass i den nasjonale kulturfront for der sammen med andre patriotiske nordmenn å gjøre sitt beste for å verne norske kunstners interesser mot overgrep fra okkupantene. Med stigende forbauselse leser vi daglig om den overstrømmende hyldest som avisene øser ut over Alexander Dubcek og hans kamerater. De gjør hva de kan for i en fortvilet situasjon å bevare det som er mulig mot inntrengernes press og diktat. Tør man spørre hva annet vi gjorde i de fem lange og tunge, en evig sinnsopprivende kamp mot de fremmede?!

De venstreradikale og deres feige borgerlige halegjeng behandlet Karl på samme måten som oss andre på den nasjonale kulturfront: med konsentrasjonsleir, «dom», og lange ulykkelige og utrolig vanskelige etterkrigsår. Slik takket Norge en av sine berømte sønner.

En smellvarm julidag vandret vi til Krematoriet for å vise vår store sanger den siste ære. Akk, hvor kunstners berømmelse ofte er kort. Det var glisnet mellom benkeradene. Nå ja, vi får ta ferietiden i betraktning.

Krematoriet var vakkert utsmykket med levende lys og de skjønneste blomster. Rammen var såmen kunstneren verdig.

Men for en bitter skuffelse det var å høre prestens tale. En slapp, likegyldig frådsen i prestelige alminneligheter. Bare i en liten bisetning nevnte han såvidt Karls karriere som sanger. Det får dog være grenser. Mere enn én gang har vi harmes når kalde, ofte fiendtlige prestemenn har avfeiet våre betydelige avdøde med tomt gudelig prat og med suveren utelatelse av enhver personlig omtale, hvis de da ikke har kommet med dårlig skjulte finter og ved en leilighet endog med et fleip om den døde «anger». Er det ikke nå på tide at vi gir avkall på prestelig assistanse ved bisettelsen av våre kamerater? Hvorfor ikke la en god venn si de siste ord over den døde?

Og allikevel — vi kan ikke skjære alle over én kam. Vi har gode minner om sogneprest Sverre Eikas tale ved vår kjære venn forlagsbokhandler Gunnar Stenersens bære. Presten trakk paralleller med Paulus, minnet om hvordan han var forfulgt,

kastet i fengsel og forsøkt vanæret. Var det en tilfeldighet? Neppe, dertil var det altfor tydelig, og vi har også den tillit til den gamle centerhalven i «Lyn» at han nok visste hva han gjorde. Det er noe som heter sportsmanship.

Et lite streif fra fortiden: En dag på Ilebu står forlagsbokhandleren og verdenssangeren sammen. De er i ypperlig humør, spøker og ler. Da kommer det en medfange bort til dem, en liten uanselig kar. Han er forlegen, men det er nok et eller annet han gjerne vil si. Om sider kommer det:

— Det er noe jeg ikke forstår. Dere som har aller mest å miste, store navn og en innflytelsesrik plass i samfunnet, dere er alltid så likevektige og muntre. Jeg er bare en fattig bonde som er uten betydning, men allikevel har jeg mangen en gang holdt på å bukke under hvis det ikke var for det strålende eksempel dere gir oss andre.

Karl smiler:

— Tro ikke at ikke også jeg har mine mørke stunder. Det er bare det at jeg alltid forsøker å skjule dem.

«Le, Bajazzo, le; selv om hjertet vil briste.»

— Etter sørgehøytideligheten vandrer vi ut på kirkegården. Nedtrykt setter vi oss på en benk. Men Dødens Have er ikke trist denne solblanke sommerdagen. Overalt et bugnende blomsterflor og velstelte grønne plener. Fra de mektige trærne høres fuglenes lystige triller. Og vi tenker: hvor Karl ville ha gledet seg over denne livets seier over døden. Og med ett er det som han står levende foran oss: som den fattige maler i «La Boheme», som Cavaradossi i «Tosca», som ridder i skinnende rustning, som stolt fyrste. Vi ser hans lyse smil og føler hans gode øyne på oss. Vi minnes Horatios ord til den døde Hamlet og gjenstår dem stille for oss selv:

Good night, sweet prince!

Relator

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsveien 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

ANNELIESE PAROW
TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v/Lademoen kirke - Voldsminde

Ny tysk bok - -

(Forts. fra side 1.)

dager hadde generaloberst Falkenhorst og hans stab fullbragt en fremragende organisatorisk ytelse. Churchill, som måtte kjempe med utallige tjenestesteder, ministerier og kommisjoner og dessuten også med franskmennene, skriver om dette: «I det tyske krigsmaskineris operasjonsavdelinger hersket det en rørelse som i en bikube. Forberedelsene for et angrep på Norge og for invasjonen i Frankrike pågikk for fullt.»

Hvorned det på ingen måte ble sagt at denne tid var uvirksom på britisk side. Samme dag, 1. mars, — atter en betegnende duplisitet i hendelsene under denne aksjon! — som Falkenhorst meldte til Hitler at forberedelsene for «Weserübung» var avsluttet og at aksjonen altså kunne gjennomføres 20. mars, gav det britiske krigskabinett etter press fra Churchill endelig tillatelse til under påskudd av Finlands-hjelp å landsette tropper i Narvik og Trondheim, med etterfølgende landsettinger i Bergen og Stavanger. Også disse anordninger skulle gjennomføres 20. mars, et tegn på at man på britisk side hadde fastsatt den samme frist på åtte dager mellom den gitte ordre og utførelsen, som det var skjedd på tysk side. Eftersom Hitler fremdeles tøvet med å fastsette en endelig termin, fordi foretagendet etter hans mening ennå ikke var tilstrekkelig politisk avsikret, så ville Churchill utvilsomt ha kommet først til Norge.

Dog akkurat på denne avgjørende dag, den 12. mars innlöp der til den britiske regjering en melding som ødela alle Churchills planer. Finland hadde, ikke minst som følge av dyktig tysk formidling, denne dag bestemt seg for å godta de russiske betingelser, som nå var mindre gjennomgripende enn før begynnelsen av denne krig og iallfall garanterte Finlands uavhengighet. Den finsk-russiske krig var slutt. Men dermed falt de alliertes påskudd om «Finlandshjelp» bort, noe som for premierminister Chamberlain, som hittil hadde forsinket enhver aksjon med sin nølende holdning, var foranledning nok til å foreslå det britiske kabinett en ny utsettelse.

Engelsk minelegging

Endelig ble det øverste krigsråd enig om å rette noter til Norge og Sverige, holdt i alminnelige ordelag, og i tilknytning til det, 5. april å legge minefelt i norsk territorialfarvann.

Ikke uten hån foreslo Churchill for øverste krigsråd som dekknavn for planen om å minelegge norsk territorialfarvann «Wilfred». Wilfred er den av engelske karikaturtegnere skapte skikkelse av et riktignok sympatisk, men høyst naivt og av ulykker forfulgt menneske.

Raeder presser på

Kort før det øverste krigsråd trådte sammen i London hadde det funnet sted en situasjonskonferanse i Berlin, hvor Raeder av all kraft bekløppet den oppfatning at det var inntrådt en avspenning med avslutningen av den finske vinterkrig og at Englands interesse for Norge hadde avtatt. Han var tvertimot helt overbevist om at England i disse dager planla avgjørende forholdsregler mot Norge. I norske marinekretser regnet man med at England i løpet av de nærmeste dager ville overta beskyttelsen av de norske territorialfarvann. Han foreslo derfor å gjennomføre den planlagte aksjon så raskt som mulig for ikke å bli stilt overfor fullbyrdede kjennsgjerninger av engelskmenne.

Siste termin var 15. april fordi nettene i Norden deretter ville bli for korte. Heller ikke kunne ubåtene forbli i sine posisjoner mere enn to til tre uker. Den gunstige tid for foretagendet var 7. april, fordi det denne natt var nymåne. Gunstige værforhold, slik det var nødvendig for felttoget mot Frankrike, måtte man i dette tilfelle ikke avvente. Tvertimot, usikkbart, tåkete vær var en fordel for marinens innsats. Riktignok måtte en ved fastleggelsen av terminen ta hensyn til isforholdene i Østersjøen. Som følge av den overordentlig strenge vinter 1939 var østersjøhavnene for tiden ennå ikke isfri. En kunne dog vente at Storebelt ville bli isfri i løpet av første apriluken.

(Beretningen er en oversettelse av Deutsche Wochenzetungen gjengivelse fra boken «Die Männer von Narvik» av Karl Springenschmid)

(Fortsettes)

GLEM IKKE

kontingent og/eller stønad til FORBUNDET før nyttår. Det trenger oppslutning fra alle gode krefter for å kunne fortsette sitt arbeide for den felles sak.

Toleranse i - -

(Forts. fra side 1.)

ane», har major Langeland. MILORG-sjefen i Oslo, gjeve ei høgst tankevekkjande framstilling av i bøkene «Dømmer ikke» og «Forat I ikke skal dømmes.»

Må tru om ikkje utlendingar jamt over har ei meir nøktern oppfatning av Quisling enn nordmennene? Som tittel på den 25-minutts Quisling-filmen britisk fjernsyn for ei tid sida synte fram for ca. 8 mill. sjåarar, hadde soleis det britiske filmselskapet sett «The patriotic traitor». Dette er faktisk ikkje noko anna enn ei halvveges vedgåing av at Quisling i røynda, d. v. s. moralsk — ikkje juridisk sett — ingen svikar var.

Det er på tide at nordmennene — og då ikkje minst pressefolka — mannar seg opp til å gjera visse vedgåingar kva Quisling og hans folk vedkjem. Det vil skape meir respekt både millom utlendingar og deira eigne ætlingar, og det vil — for mange sitt vedkomande — vere ekstra sunt for sjela. Lett vil det nok ikkje verte å gjere slike vedgåingar, for dei som vart innkøyrde med krigsåra sin tvilsame propaganda — men det bør gjerast.

Lat i det minste ordet «quisling» gå ut, som nemning for eit menneske som gjerne underkastar seg framandt styre!

☆

Øystein Hovdkinn har hatt etpar artikler i bladet fra Hannover. Han beskjeftiger seg med angrepene på det tyske nasjonaldemokratiske parti og har mange fornuftige synspunkter å legge frem. Hovdkinn fikk tilsva-

i bladet av en innsender som naturligvis under diskusjonen havnet i Det tredje Rike og tyskernes forhold til jødene. Om dette sier Hovdkinn:

Ein diskusjon om NPD må tydelegvis ende i diskusjon om Det tredje Riket, men det er ikkje av vegen: Alt for lenge har dette vore talen, alt for lenge har nasjonalsosialismen vore sett opp som det sataniske prinsipp på grunnlag av dei overgrep eit fåtal personar under enda delvis ukjende omstendene kom til å foretaka. Å få ei oppklaring i dette problemkomplekset er ikkje berre ei sak for tyskarar (dei har hittil synt liten vilje til det), men for alle vest-europearar, avdi dette i siste omgang er eit spørsmål om grunnlaget for kulturtradisjonen i vår del av verdi.»

☆

Også når det gjelder utenrikspolitiske spørsmål later det til at bladet etter fattig evne iallfall forsøker å være objektivt. Det beskjeftiger seg bl. a. med en av lederne av det tyske nasjonaldemokratiske parti, Wilhelm Gutmann i en ondsinnet artikkel skrevet av Per Olav Marcussen. Det er et oppkok hentet direkte fra de østlige propagandakjøkkener og vi skal ikke beskjeftige oss nærmere med det her. Bladet prøver imidlertid å råde bot på ensidigheten ved rett under denne artikkel, som «beviser» at NPD er «nynazistisk» å plasere en artikkel av Martinus Røkkum, som går ut på nøyaktig det motsatte. Og det er jo alltid noe at et norsk blad ikke bare bringer det ensrettede hetsstoffet.

Millioner små negerbarn

I et innlegg i LOFOTPOSTEN skriver advokat Karl Steen-Hansen bl.a.:

«Vi bør nu engang for alvor vise en vei som forhåpentlig andre land vil følge, nemlig engang for alle å sette en stopper for skillet mellom farvet og hvit. Det bør være en selvfølge at alle mennesker har de samme rettigheter og muligheter, uansett farve. Skal vi noensinne ha mulighet for å leve harmonisk og respektere hverandre, — uansett rase — så er det ikke nok med lover og forordninger — det må skje noe på det menneskelige plan.

Jeg tillater meg derfor å utfordre hver eneste nordmann som har muligheter, til å åpne sitt hjem og ta imot iallfall ett farvet barn, for derved å vise at vi, en liten nasjon, ikke vil være med på rasediskriminering.»

Han tilføyer at det er tusener av norske hjem som har disse muligheter. Jeg foreslår at advokaten tar imot minst to om ikke flere farvede barn for virkelig å vise at han mener det. Eller er det bare en tom frase?

Det er ellers utrolig at en advokat ikke har bedre vett. I Europa er det nedlagt millioner av gårdsbruk, i Sverige et bruk hver time og i Norge tusenvis av gårdsbruk. Alminnelige og mindre «lærde» mennesker i landet vårt ser ingen utvei til å leve særlig lenge om det skulle bryte ut en ny krig for landets egen befolkning og langt mindre da med ca. 2 millioner negerbarn i tillegg slik herr advokaten foreslår. At han ikke tenker på det rasemessige, for ikke å snakke om den totale forandring de farvede barna blir utsatt for når det gjel-

For ungdommen —

(Forts. fra side 4)

REVOLUSJON VED NORSKE UNIVERSITETER?

500 studenter ved Universitetet i Oslo har dannet interesseorganisasjonen «Faglig Studentfront» etter initiativ fra SUF-medlemmer. Ifølge formålsparagrafen skal denne nye interesseorganisasjon føre an i kampen for studentenes interesser på ulike områder innen Universitetet. Det endelige mål for Faglig Studentfront er en fullstendig omkalfatring av den økonomiske og sosiale struktur. For å oppnå dette, må det kapitalistiske system styrtes. Parolen er: Kapital-

der klima og leveforhold, forundrer ingen som lærte denne stand å kjenne under landssvikoppgjøret.

Tross appellen tror jeg ikke det er særlig mange som føler seg fristet til å følge herr advokat Steen-Hansens råd før han har fremlagt sine planer om hvorledes han skal greie å fø landets nåværende befolkning i tilfelle krig og avsperring. At tyskerne skaffet landet mat under siste krig behøver ikke å bety at landets neste «fiende» gjør det samme.

For å hindre en verdenskatastrofe foreslår man at advokaten reiser til FN og fremlegger sin storstilte plan der. Han kan jo samtidig ta med seg et fange negerbarn, gjerne fylle hjemmet sitt med dem. Men ingen, eller ihvertfall meget få i Nord-Norge, er særlig begeistret for advokatens storstilte forslag.

N. N.

ismen hindrer studentenes interesser!

Faglig Studentfront kan betraktes som en fagforening innen studentverdenen, hvis oppgave er å oppnå makt og innflydelse på undervisningsforhold, boligforhold etc., samt forandre studieforme og pensum.

Er Universitetet modent for en kulturrevolusjon?

«UNG 68»

På «Ung 68»-utstillingen i Trondheim ble det vist noe for enhver smak. Der kunne man et sted studere SUF's paviljong med bilder av Mao, Marx og Lenin, samt lese opprop om å knuse kapitalismen og opprette arbeiderklassens demokratiske diktatur. Vegg i vegg med Mao hadde Det Norske Misjons-selskap sin stand, hvor oppfordringen lød: «Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler».

Kanskje naboskapet ikke var så misvisende likevel?

HAR DE LEST BOKEN TIL RALPH HEWINS

før saken Hans S. Jacobsen — Sverre Løberg kommer for retten 22. oktober?

Hvis ikke har vi den fremdeles på lager.

Pris kr. 20,- + porto kr. 1,30. Ved oppkrav kommer oppkravsgebyr i tillegg.

FOLK OG LANDS
BOKTJENESTE
Boks 3214, Oslo 4
Postgiro 1 64 50

Har De skaffet FOLK OG LAND en ny abonnent for 1968?

MED EN SOVJETSOLDAT PÅ ØSTFRONTEN

For FOLK OG LAND av armeneren Jerwand Dshanian

Herifra gikk det stort sett bra også med de andre av våre kamerater som en etter en kjørte bilen et lite stykke utenfor byen, unntatt russeren Fedja, som på ingen måte klarte å kjøre bilen riktig, men hele tiden svingte bilen så til høyre så til venstre som om det skulle være en karusell, enda det her var mindre trafikk og var forholdsvis lettere å kjøre enn hva det var i selve byen. Ofte måtte den sinte sjåføren gripe fatt på rattet og regulere bilen til riktig retning for at Fedja ikke skulle kjø-

re bussen utenfor veien og kaste oss alle sammen i grøfta. Sjåføren skrek av raseri «hold rattet fast og kjør bilen riktig på veien.» — «Nei da, langtifra» ropte fangevokteren Oskar «hold rattet med beina og bruk hendene til å meje ned fienden med maskingevær». Vi lo alle av det, mens Fedja ble rød i ansiktet av sinne.

Men det så ut til at han ble påvirket av det fangevokteren sa, for plutselig bøyet Fedja seg over rattet og inn tok en stilling som om han skulle være en mitraljøs-skyt-

ter. Med hendene holdt han fast på rattet mens han presset brystet og overkroppen tett mot det. Og da lykkedes det ham endelig å kjøre bussen noenlunde riktig. «Sånn ja» ropte Oskar og la til «bare dere hører på alt hva jeg sier, så skal jeg gjøre gode krigere av dere.» «Hold kjef» skrek sjåføren. Men den tyske komikeren brydde seg ikke om sjåførens advarsler. Tvertimot følte han seg fornøyd over at russeren Fedja hørte på hans råd og forsøkte å ligne en mitraljøs-skytter for moro skyld. Oskar slo seg på brystet med sin høyre hånd og ropte: «her er gutten som kan lede krigsoperasjoner». Han gjorde noen grimaser med ansiktet mot sjåføren, løftet geværet opp i været med begge armer, trampet med bena i

gulvet og ropte høyt: «Heil, for det tyske og russiske vennskap!»

Vi måtte alle le av det, mens sjåføren skrek av raseri: «hold opp med det klovneri, din idiot» og satte ham på plass igjen. Men fangevokteren og komikeren Oskar var ikke den eneste som kom med denslags spøk, det var også flere tyskere fra kompaniet som kom med lignende bemerkninger til oss da vi vendt tilbake til Kampen skole igjen.

«Nå er dere ferdigutdannede sjåførere», sa de smilende og la til «og fra imorgen skal dere kjøre tanks og panserbiler til frontene.»

Det var i sannhet en morsom og underholdende dag for oss krigsfanger, men på den annen side så var det nok et utspekulert tricks fra

tyskernes sider. For hvem av oss krigsfanger kunne forestille seg at meningen med denne form for underholdning var å holde våre tanker og oppmerksomhet borte fra begivenheter, som skulle innrette allerede dagen etter, og som skulle forandre hele situasjonen totalt og fra bunnen av.

Men tross alt, alle vi krigsfanger på Kampen skole var stort sett fornøyd med våre tyskere for den humanitet og vennlige oppførsel som de viste mot oss, og vi var takknemlige for gaver de skjenket oss i krigens siste dager før vi skulle skilles fra dem, kanskje for godt og noen av våre russiske kamerater ville nok bruke denne sjåførutdannelse som levebrød.

(Fortsettes.)

Vi anklager - -

(Forts. fra side 4)

med seier, en kamp først og fremst ledet av sudettyskerne.

Da Moskva-kommunistenes stridsvogner rullet inn over Tsjekko-Slovakiet i august 1968, var det det motsatte som skjedde: En nasjonal selvhevdelsesvilje ble kvalt i fødselen. Til tross for tsjekkernes forfølgelse og masse mord på sudettyskere i 1945-46 og andre forbrytelser under Novotny-regimet, må vi bare fordømme dette siste inngrep på det sterkeste. Tsjekko-Slovakiet har etter krigen utviklet seg til en mer naturlig riks-enhet, under slovakene Dubcek var en konføderasjon med større selvråderett til Slovakia og så på tale.

Derfor er farmandistenes parallell 1938—1968 en utillatelig tilsnikelse, og som, fordi den er en forvrengning av, eller i beste fall en grov uvitethet omkring historiske hendelser, ikke burde være god nordmanns ferd. Enda værre blir det når dette gale utgangspunktet brukes til å fly i halsen på tyske nasjonalsozialister, og til og med på norske NS-tilhengere. Til grunn for det hele ligger naturligvis barnetroen på Adolf Hitlers og Tysklands forbryterske, krigshissende etc. politikk som førte til ulykke for hele Europa, og som indirekte gav kommunismen verdensmakt. Denne barnetro innbefatter også at de «fascistiske» bevegelser i alle land skulle være lett dirigerbare redskaper for Berlin. Som megen barnetro hviler denne også på meget luftig grunnlag, som vi mener å ha påvist i tilfellet Tsjekko-Slovakiet.

Oystein svenske.

Måndsbladet FRIHUG

Upolitisk og romsynt organ for sunn og nasjonal kultur, med artiklar om helse- og samfundsspørsmål, spanande fylgjetongar, dikt m.m. Fritt ordskifte om dei mest ulike emne: — Årspris kr. 25,—. Postgiro for bladpenger 80 821. Provenr. mot kr. 2,50 i frim.

Utgjevar: Erling Seim,
Kinn

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — *Kristne Venner* møtes den første fredag hver måned i Colletsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapeleg samvær. Møtetid kl. 19.30.

VEL TALT

I et innlegg i FARMAND skriver tidligere stortingsmann Chr. L. Holm om Biafrahjelpen og alt hykleriet i den forbindelse at «skal det virkelig være noen mening i en verdensopinion, må den i dette tilfelle rettes mot Russland, England og de andre stater som på noen måte hjelper partene til å drepe hinannen.»

I SAMME FORBINDELSE

nevner vi at 500 opprørte bi-afanere foran Downing Street 10 i London brente en dukke med Wilsons hode. De protesterte mot våpenleveransene til de nigerianske folkemordere.

DET BRITISKE HYKLERI

fornekter seg ellers ikke. Med samme skib ble det i Londons havn innlastet til den nigerianske regjering engelske granater og engelske bibler. Protesterende havnearbeidere: «I Biblen står det at du skal ikke slå ihjel, men vi sender med samme skib midlene til det.» Men Wilson er vel kanskje ikke så stiv i Biblen?

DEN AMERIKANSKE HISTORIKER

professor Harry Elmer Barnes, lederen av den revisjonistiske historieretning i de angelsaksiske land er avgått ved døden, 79 år gammel. Allerede etter første verdenskrig satte Barnes alt inn på å avløse krigens hetspropaganda med sannheten og virkeligheten. Han gikk tilfelts mot påstanden om Tysklands eneskyld for første verdenskrig. Og etter annen verdenskrig arbeidet han etter samme linjer. Han har skrevet en rekke bøker om disse emner og har fått mange elever som fører hans arbeid videre. Som illustrasjon til ynkeligheten i dagens Tyskland, kan vi nevne at etter første verdenskrig viste Weimarrepublikken sintakkenemlighet overfor professor Barnes og hyldet ham med et triumftog gjennom det tyske rike. Dagens Tyskland har stillet seg helt likegyldig overfor de amerikanske revisjonister og har tilogmed fornærmet Barnes' elev, professor Hoggan på det groveste.

GOLDWATER KANDIDAT

Harry Goldwater, siste republikanske presidentkandi-

dat i USA, som led et så katastrofalt nederlag, er av det republikanske parti i Arizona stillet som kandidat ved kommende senatorvalg.

EKTE PREUSSERINNE

Skuespillerinnen Elisabeth Flickenschild kler seg alltid fornemt i sort. Hun begrunner dette med at sort og hvitt er hennes yndlingsfarver: «Jeg tenker herunder stadig på Preussens farver og på Fredrik den Store, som er meg kjærere enn omtrent alt som senere er blitt budt OSS.»

VENSTRESLAGSIDEN I FN

er påtagelig, men nokså forståelig, skjønt svært få er orientert og dagspressen later ikke til å være interessert i orientering på dette punkt. Saken er nemlig at generalsekretæren U Thant i sine unge dager i Burma var kommunistisk aktivist! Intet under at han intet hadde å bemerke da Sovjet forela ham et dokument uten underskrift hvori tsjekkerne bad om væpnet hjelp!

PRESIDENTVALGET I USA

stunder til og later til å bli rene walk over for Nixon, hvis da ikke Wallace skulle sette en slede iveien. Humphrey later til å være helt ute av dansen og dog er han lovet verdifull hjelp — av jødene. «Jüdische Allgemeine» beretter iallfall at man i israelske kretser ser på Humphrey som «den av alle kandidater i de siste tyve år som har vært nærmest knyttet til Israel». Ifølge israelske iakttagere vil en stor del jødiske velgere stemme på Humphrey «for å belønne hans prozionistiske innstilling.» Med sikte på den fare for verdensfreden som truer fra Midt-Østen får en være glad for at denne ensporede prozionisten ikke blir valgt.

KANIBALREPRESENTASJON I FN

I Kempala, hovedstaden i Uganda, som er medlem av FN, ble en negerinne anklaget fordi hun hadde slått ihjel og spist sin mann. Hun sa til sitt forsvar at hun hadde måttet gjøre det for ellers ville hennes mann ha spist henne.

«FOR MANGE JØDER PÅ VENSTRE FLØY»

Den sør-afrikanske innenriksminister Müller gav nylig

jødiske foreldre en repri- mande «fordi de ikke øvet nok innflytelse på den yngre generasjon slik at den respekterte statens autoritet.» Innenriksministeren pekte på det som er tydelig over alt i verden, at det er en meget høy prosent jøder blant de venstreradikale kretser. De hadde spilt en viktig rolle i demonstrasjonene ved Cape Town-universitetet.

MORDERENS BAKMENN

håpet vel å tilintetgjøre det amerikanske nasjonalsosialistiske parti da lederen Commander Rockwell ble myr- det, men det later til at den nye leder Matt Koehl gjør en forbausende god innsats. Partiet har skaffet seg et eget hovedkvarter i eget hus og får nå sine publikasjoner ut regelmessig. Det gjelder «The Stormtrooper Magazine» og «White Power, the newspaper of White Revolution» som nylig er utkommet igjen.

DET ER IKKE BARE

gamle nazister i de østtyske propagandamedier slik bl. a. Wiesenthal hevder. Vi noterer oss at sjefskommentatoren i østsonefjernsynet, E. von Schnizler fikk sin utdanne- lse som radiotaler i det britiske BBC, hvor han drev agitasjon blant tyske krigsfanger. Etter fedrelandets nederlag, som han medvirket så aktivt til, var han med og stiftet Nordwestdeutsche Rundfunk i Köln. Derfra gikk han til østsonen, men meget av hans ånd er blitt tilbake i vest, bemerket Deutsche Wochen-Zeitung.

DET TYSKE NASJONAL-DEMOKRATISKE PARTI

Skjønt hele det tyske «Establishment» kastet seg over velgerne i Niedersachsen med sjokkparoler som «Den som stemmer på NPD bringer russerne over oss» eller «NPD blir likevel forbudt», så oppnådde NPD likevel ved kommunevalgene 5,2 pst., det vil si 1,8 pst. mindre enn ved landdagsvalgene ivår. På bakgrunn av den infame lønpropaganda og den kjennsgjerning at kommunevalg fanger mindre interesse enn politiske valg, så må en si at resultatet var imponerende. En må også ta i betraktning at de var mange NPD-stemmer blant de 23,9 pst. som stemte på

lister hvor det alt ialt var ført opp ca. 1000 NPD-medlemmer som kandidater.

FOLK OG LAND

i løssalg

FOLK OG LAND kan nå kjøpes i løssalg følgende steder:

Oslo: Helge Johannesens tobakksforretning, Teatergt. 6, ELIMA, tobakksforretning, Ole Vigs gt 12, Narvesens hovedekspedisjon, Stortingsgaten, Narvesenkiosken Stortingsgaten v/Cecil, Narvesenkiosken Karl Johans gt. v/Nobel, Narvesenkiosken Østbanen, Narvesenkiosken Vestbanen.

Bladets ekspedisjon:

Kierschowsgt. 5

Bergen:

Narvesenutsalget Olav Kyrres gt.

Drammen:

Narvesenkiosken på Bragernes

Fredrikstad:

Narvesenkiosken Blomstertorget

Hamar:

Narvesenutsalget Triangelgården

Kristiansand:

Kiosken Børsparken

Stavanger:

Arne Ageren Avisbyrå

Svolvær:

Bykiosken

Trondheim:

Madsens Bladforretn., Olav Tryggv. gt. 47

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 — Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet kr. 25,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,50

Bruk postgiro nr.: 16 450

Utgiver A/S Folk og Land
Viking Boktrykkeri